

"Медицинада қолданатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде, оның сапасына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық ережелері және нормаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2003 жылғы 31 қаңтардағы N 96 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2003 жылғы 24 ақпанда тіркелді. Тіркеу N 2185. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 30 маусымдағы N 476 бұйрығымен

Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010.06.30 N 476 бұйрығымен.

"Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 7 бабына сүйене отырып, төмендегі көрсетілген тармақтарды орындауды, **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қосымша берілген 2003 жылғы 31 қаңтардағы N 8.01.013.03 "Медицинада қолданатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде, оның сапасына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" санитарлық ережелері және нормалары бекітілсін.

2. Осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуге қойылып, алғашқы ресми түрде баспадан шыққан күннен он күн өткеннен кейін қолданысқа енгізіледі.

Министр

Б Е К І Т І Л Г Е Н

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау Министрінің
2003 жылы 31 қаңтардағы
N 96 бұйрығымен

"Медицинада қолданатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде оның сапасына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" Санитарлық ережелері және нормалары

1. Жалпы ережелер

1. "Медицинада қолданатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде, оның сапасына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар" туралы санитарлық ережелер және нормалар (бұдан әрі - санитарлық ережелер) жұмыс барысында стерилизация және (немесе) зарарсыздандыруға тиісті медицинада қолданатын бұйымдарға қойылатын талаптардан тұрады.

2. Осы санитарлық ережелер медициналық бұйымдарды дайындайтын, өңдейтін және қолданатын жеке және меншік нысанынан тәуелсіз заңды тұлғаларға арналған.

3. Осы санитарлық ережелер талаптары:

- 1) дәрі-дәрмектерге және оларды орау үшін арналған заттарға;
- 2) өнеркәсіпте шығарылатын стерильді медициналық бұйымдарға;
- 3) тоқыма материалдардан жасалған бұйымдарға;
- 4) ауруларды күтуге арналған заттарға, медициналық жиһаздарға таралмайды.

4. Осы санитарлық ережелердің талаптары жаңадан шыққан медициналық бұйымдарға, жаңа техникалық тапсырыстарды, жаңа бұйымдарды, мемлекеттік жаңа стандарттарды әзірлегенде қолданылады.

5. Жалпылай шығарылып отырған өнімдердің нормативтік құжатында, стерилизация жасаудың алдындағы тазалауды, стерилизациядан немесе зарарсыздандырудан өткізерде осы санитарлық ереженің талаптары мен тәртібі көрсетілуі тиіс.

6. Осы санитарлық ережелерді дайындағанда, мынандай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ауа арқылы стерилизациядан өткізу - медициналық бұйымдарды стерилизациядан өткізу үшін пайдаланылатын арнайы құрал, мұндағы стерилизациялайтын агент - ыстық ауа;

2) ингибитор - химиялық реакциялардың өтуін тежейтін химиялық зат; олар металдардың тотығуын баяулатып немесе оны болдырмайды;

3) медициналық бұйымдар - ауруханалық ұйымдарда аурулардың диагнозын анықтау үшін, емшаралар жүргізу үшін қолданылатын металдан, шыныдан, резеңкеден, латекстен, полимерден және басқа да материалдардан жасалынған бұйымдар;

4) манометр - сұйықтың, газдың қысымын өлшеуге арналған аспап;

5) стерилизация жасау алдындағы өңдеу - медициналық бұйымдарды стерилизация жасаудың алдында, оларды нәруыздан, майдан, механикалық кірленуден тазалау үшін жүргізілетін шара;

6) бу арқылы стерилизациядан өткізу - медициналық бұйымдарды стерилизациядан өткізу үшін пайдаланылатын арнайы құрал, мұндағы стерилизациялайтын агент - жоғары қысымдағы су буы;

7) стерилизация - микробтардың барлық түрін, олардың спораларын жоғарғы температура арқылы немесе басқа да физикалық факторлардың, химиялық заттардың, иондағыш сәуле көздерінің әсерімен толық жою.

2. Медицинада қолданатын бұйымдарды зарарсыздандыруға қойылатын талаптар

7. Осы санитарлық ережелерге 1-қосымшада көрсетілгендей, медицинада, зертханада қолданылатын құрал-саймандардың барлық түрі әрбір қолданыстан кейін зарарсыздандырылуы тиіс.

8. Зарарсыздандыру дәрмектерімен жұмыс істегенде: құрғақ дәрмектерді бөлгенде, олардан жұмысшы ерітіндісін дайындағанда мынандай сақтану шаралары орындалуы тиіс:

1) зарарсыздандыру жұмыстарының барлық түрін халат немесе комбинезон, резеңке қолғап, көзге көзілдірік киіп, алжапқыш байлап, дем алу ағзаларын респиратормен қорғау;

2) жұмыстан соң беті мен қолын сабынды сумен мұқият жуып, зарарсыздандырғыш дәрмекке берілген әдістемелік нұсқауға сай, көздің шырышты қабатына, ауыздың шырынды қабатына дәрмек тиген жағдайда ол жерлерді таза судың немесе арнайы ерітінділердің мол мөлшерімен шаю.

9. Бір рет қолдануға арналған медициналық аспаптарды (шприц, адамның қан тамырына дәрі құятын аспаптар, скарификаторлар, қалақшалар, гинекологиялық айналар және басқа да аспаптар) кем дегенде 600°C температурада арнайы немесе муфелді пештерде өртеу арқылы жойылып жіберіледі.

3. Медицинада қолданатын бұйымдарға стерилизациялауға және стерилизация жасаудың алдында жүргізілетін тазалау жұмыстарына қойылатын талаптар

10. Медициналық бұйымдарды стерилизациялау алдында, олардан нәруыз, май, механикалық кірлер, сол сияқты дәрі-дәрмектердің қалдықтарынан алынып, стерилизация жасау алдындағы тазалау жұмысы атқарылуы тиіс.

11. Стерилизация жасау алдындағы тазалау жұмысы атқарылған кезде жуғыш заттар, ингибиторлар және басқа да қоспалар қолданылуына жол беріледі.

12. Стерилизация жасау алдындағы тазалау жұмысы, берілген құрылымның жабдықталуы туралы нұсқауға сай қолмен немесе механикалық әдіспен жуғыш

заттарды қолдану арқылы жүргізіледі. Бөлшектері бір-бірінен ағытылып алынатын бұйымдарға стерилизация жасау алдындағы тазалау жұмысы, оларды бөлшектеп алынғаннан кейін жүргізілуі тиіс.

13. Медициналық аспаптарға жасалынатын стерилизация, жасау алдындағы тазалау жұмысы осы санитарлық ережелерге 2-қосымшасының 1, 2-кестелеріне с а й жү р г і з і л у і т и і с .

14. Заттардың қанмен ластанғанын білдіретін қызғылт түс пайда болғанша жуғыш заттар қосылады. Синтетикалық жуғыш заттар қосылған сутегінің асқын тотығының ерітіндісі дайындалғаннан кейін, бір тәулік бойы оны қолдануға болады. Егер ерітіндінің түсі өзгермесе, оны алты ретке дейін қыздыруға болады.

15. Стерилизациядан өткізуге осы санитарлық ережелерге 3-қосымшаның 1, 2, 3, 4 кестелеріне сай терімен, шырышты қабатпен, ағзалармен, алынған жаралардың бетімен, қанмен және басқа да биологиялық сұйықтармен жанасқан барлық медицинада қолданатын бұйымдар жатады.

4. Бу және ауа арқылы стерилизациядан өткізгенде жасалатын бақылау

16. Бу және ауа арқылы стерилизациядан өткізгенде, оған химиялық, биологиялық тестілерді және термохимиялық индикаторларды қолдана отырып, оларға физикалық, химиялық және бактериологиялық әдістер арқылы бақылау жү р г і з і л е д і .

17. Бу және ауа арқылы стерилизациялау циклын өткізгенде, оның жұмыс тәртібінің параметріне физикалық, химиялық әдістермен бақылау жасалынады; бактериологиялық жолмен стерилизатор жұмысының тиімділігі анықталады.

18. Ауруханалық ұйымдарда стерилизаторлардың жұмысы алғаш рет іске қосқаннан кейін, жұмыс барысында немесе жөндеу жұмыстарын өткізгеннен кейін аурухананың қызмет көрсететін тұлғалары бақылау жасап тексеруі тиіс. Ондай бақылауды ауруханалық ұйымның мамандары жүргізеді.

19. Стерилизациялық құрал-жабдықтардың өлшем құралдары заңнамамен белгіленген тәртіпте тексерілуі тиіс.

20. Аумақтық мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарымен стерилизациялаудың тиімділігін анықтау үшін іріктеу арқылы б а қ ы л а у ж а с а л ы н а д ы .

21. Температуралық бақылау жұмыстарын жүргізгенде, тестке (химиялық, биохимиялық тесттер, термохимиялық индикатор) арналған материалдарды орайтын қағаз пакеттерге стерилизациядан өткізетін материалдармен бірге салып , стерилизатордың бақылау жасайтын нүктелеріне осы санитарлық ережелерге 4-

қосымшаның 1 - 4 кестелеріне сәйкес орналастырады.

22. Әрбір стерилизациядан өткізілетін материалдар тобы белгіленген үлгідегі осы санитарлық ережелерге 5-қосымшаға сай журналға тіркеледі. Стерилизаторлардың паспорттары, техникалық жағдайын тексерілген, стерилизацияның тиімділігін көрсететін актілер мен хаттамалар ауруханалық ұйымның стерилизация 3/4-ін жауапты тұлғада сақталады.

23. Медицинада қолданатын бұйымдарды стерилизациядан өткізуді ұйымдастыру және оның сапасына жауап беру ауруханалық ұйымның б а с ш ы с ы н а жү к т е л е д і .

24. Стерилизаторлардың жұмысына бақылау жүргізетін физикалық әдіс температураны, қысымды, өлшейтін құралдар (термометр, үлкен термометр, манометр) арқылы жүргізіліп, стерилизация жүргізілген уақыт өлшенеді. Стерилизаторлардың жұмыс тәртібінің параметрі, аппараттың паспорттыңда көрсетілген талаптарға сай, стерилизация циклы жүргізілген барлық уақытта т е к с е р і л у і ти і с .

25. Стерилизацияға химиялық әдіспен бақылау жасау химиялық тесттердің көмегімен, термоуақыт және термохимиялық индикаторлар арқылы жүргізіледі. Стерилизацияның аяқталғандығы индикатор түсінің өзгеруіне қарап анықталады.

26. Бактериологиялық әдіс - микробтар спораларының дозаланған санын құрайтын биологиялық тесттердің көмегімен жүргізіледі. Биологиялық тесттер санитарлық-эпидемиологиялық станциясының бактериологиялық зертханаларымен, басқармаларымен немесе санитарлық-эпидемиологиялық сараптама мекемелерімен дайындалуы тиіс.

27. Стерилизациялау жұмысы біткеннен кейін, биологиялық тест полиэтиленді қапшыққа салынып, сол күні ілеспе құжатпен бірге бактериологиялық зертханаға жеткізіледі.

5. Бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторларды пайдалану және техникалық қауіпсіздікті сақтау ережелері

28. Бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторлармен жұмыс істеуге, халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органымен белгіленген тәртіпте медициналық тексерістен өткен, бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторларды пайдалану туралы техникалық минимум курсың бітіріп, куәлік алған, жасы 18-ден жоғары адамдар жұмыс істеуге жіберіледі.

29. Стерилизациядан өткізетін аппаратура орналасқан әрбір бөлмеде, оны пайдалану ережелері көрнекті жерде ілінілуі тиіс.

30. Әрбір бу арқылы жұмыс істейтін стерилизатордың зауыт берген паспортты

болуы тиіс. Ол бу арқылы жұмыс істейтін стерилизатордың жұмысына және қауіпсіздігіне жауап беретін адамда сақталуы тиіс.

31. Әрбір стерилизатор арнайы бөлмеде орналастырылуы және оның көлемі құрылыс нормалары мен ережелерінің талаптарына сай болуы тиіс.

32. Автоклав орналасқан бөлме табиғи жарық көзі, терезесі фрамугы немесе форточкалы болып, оның сорып-тартатын желдеткіш жүйесі болуы тиіс. Бөлменің есіктері бөлмеден сыртқа ашылып, стерилизатор жұмыс істегенде жабылмауы тиіс. Стерилизация өткізетін бөлмеге шынысы бар есікті қоюға б о л м а й д ы .

33. Бұл бөлмедегі еден тоқ өткізбейтін материалдардан жасалуы тиіс. Бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторлар қабырғадан 0,8 метр ара-қашықтықта, ал шкафты стерилизаторлар 1,5 метр ара-қашықтықта орналасуы тиіс.

34. Әрбір электрлі стерилизатор тоқ жүйесіне қосқыш немесе автоматты айырғыш арқылы жалғасуы тиіс. Бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторды штепсельді розетка арқылы тоқ көзіне қосуға болмайды. Қосқыш немесе автоматты айырғыш еденнен 1,6 метр биіктікте, бу арқылы жұмыс істейтін стерилизатордан 1 метр қашықтықта орналасуы тиіс. Осы қосқыш немесе автоматты айырғышқа басқа электрэнергиясын пайдаланатын тұтынушыны қ о с у ғ а т ы й ы м с а л ы н а д ы .

35. Тоқ көзін су құбырларына, орталықтандырылған жылу көздерінен келетін құбырларға, канализацияға, жанар, жағар май әкелетін құбырларға, жарылғыш жүктерге, найзағай тартқыштардың жермен қосу жүйесіне қосуға тыйым с а л ы н а д ы .

36. Бу арқылы жұмыс істейтін стерилизатор орналасқан бөлмелерде өртке қарсы күресу ережелері сақталуы тиіс. Стерилизатор орналасқан бөлмелерде медицинаға арналған бұйымдарды стерилизациядан өткізуге қатысы жоқ жұмыстарды орындауға, жұмысқа қатысы жоқ ластандыратын басқа заттарды с а қ т а у ғ а т ы й ы м с а л ы н а д ы .

37. Стерилизация жүргізіліп жатқан бөлмеге тек қана осы жұмысты атқаруға тікелей қатысы бар және осы жұмыстың дұрыс жүргізілуін бақылайтын адамдар к і р е а л а д ы .

38. Әрбір бу арқылы жұмыс істейтін стерилизатор дұрыс жұмыс істейтін пломбыланған манометрмен жабдықталып, оларда сақтандырғыш клапан болуы тиіс. Манометрлердің кем дегенде екі жарым дәлдік класы болып, олардың шкалаларының көрсету шегі жұмыс қысымының үштен екі бөлігін өлшейтін ж а ғ д а й д а т ұ р у ы т и і с .

39. Пломбасы жоқ манометрлерді, тексеру мерзімі өтіп кеткен, тексеруден соң манометрдің көрсеткіш тілі нольге қайтып келмеген, бетінің шынысы сынған жағдайда немесе басқа да бүлінушілік орын алғанда, ондай манометрлерді

қолдануға жол берілмейді.

40. Стерилизаторда болатын теріс қысым жағдайында жұмыс істейтін сақтандырғыш клапан тексерістен өтуі тиіс.

41. Қысыммен жұмыс атқаратын стерилизаторлар дұрыс жұмыс істеу жағдайына куәлік берілуі мен өлшеуіш құрал-жабдықтардың тексерілуі Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте жүзеге асырылады.

42. Қызмет көрсететін персонал бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторларға қойылатын талаптарға сай жұмыс істеп, бақылау-өлшеу құралдарының және сақтандырғыш құрылғының дұрыстығын уақытында тексеріп отыруға міндетті.

43. Бу арқылы жұмыс істейтін стерилизаторларды жөндеу жұмысы, қысыммен жұмыс атқаратын ыдыстарды жөндеуге лицензиясы бар мамандармен жүргізілуі тиіс.

"Медицинада қолданылатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде індетті болдырмау үшін оның сапасына қойылатын талаптар" туралы санитарлық ережелер және нормаларға
1 Қосымша

Медицинада қолданылатын бұйымдарды зарарсыздандыру

Зарарсыздандыру әдісі	Зарарсыздандыру тәртібі	Қолданылуы	Зарарсыздандыруды өткізу жағдайлары
	Темпе. ратура, градус Цельсий	Қанықпа Зарарсыз. дандыру уақыты, минутпен	

Қайнату: дистилляциядан өткен су; дистилляциядан өткен су қосу екі көмір қышқылды натрий (ас содасы)	98 30 қосу 5	Шыныдан, темірден, 2,0 15 қосу 5	Суға толық батыру ыстыққа шыдамды полимерлік материалдан, резеңкеден жасалған
--	-----------------	-------------------------------------	--

б ұ й ы м д а р ү ш і н

Будың қызуымен. Бу стерилиза. торында немесе зарарсыздандыру камерасында	110	20 қосу	5	Шыны, темір, резеңке, латекс, ыстыққа	Стерилиза. циялайтын қораптарға салынады шыдамды полимерлік бұйымдары үшін
--	-----	---------	---	--	--

Ауаның қызуымен. Ауа стерилиза. торында құрғақ ыстық ауамен жүргізіледі	120	45 қосу	5	Шыны және темірден жасалған	Ораусыз, астаушада жүргізіледі бұйымдар үшін
---	-----	---------	---	-----------------------------------	--

Химиялық әдіспен. Шыныдан, пласт. массадан жасалған немесе эмалды ыдыста жүргізі. леді: формалиннің үш еселі ерітіндісімен	Кем деген. де қосу 18	2,0	45 қосу	5	Шыныдан, тотығуға шыдамды полимерлік материалдан және резеңкеден жасалған бұйымдар үшін
---	-----------------------------------	-----	---------	---	---

Сутегінің асқын тотығы	Кем деген. де	3,0	80
		3,0	180
		4,0	90
		қ о с у	

18

Ф о р м а л и н (формальдегид бойынша)	3,0	30
	10,0	60
	3,0	30

Д е з э ф ф е к т	1.0	60
	4,0	30
	2,5	60

Г и б и т а н	2,5	60
Пресепт	0,056	90
	0,280	45
	0,112	60
Септокаль	0,1	60
	1,0	60
	1,0	15
Дезапрев	0,5	10
	1,0	15
	1,0	10
Лизетол	2,0	30
	4,0	30
	4,0	15
0,5% жуғыш заттар қосылған сутегі. нің асқын тотығы	3,0	30
	3,0	30
	4,0	30
Кальцийдің гипохлориді	0,25	30
	1,0	30
	1,0	30

1. Кестеде көрсетілген заттармен қоса, халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органы белгілеген тәртіп бойынша тіркеуден өткен басқа да зарарсыздандырушы заттарды қолдануға болады.

2. Зарарсыздандыру жұмысын жүргізу (әдістемелік нұсқаулармен), халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы өкілетті органымен белгіленген тәртіп бойынша бекіткен нұсқаулар арқылы анықталады.

3. Кестеде көрсетілген химиялық әдіспен зарарсыздандырудың тәртібі - әрбір дәрмек үшін әр жолды оқуды қажет етеді: жоғарғы жол - іріңді ауруларға, ішек және ауа арқылы таралатын жұқпаларға, бактерия және вирусты этиологиясы бар ауруларға қарсы қолданылатын тәртіпті көрсетеді, гибитан тек бактериологиялық этиологиясы бар ауруларға қарсы қолданылады; орта жолдағы

дәрмектер-туберкулезге қарсы қолданылатын зарарсыздандыру тәртібін анықтайды, төменгі жолдағысы-вирусты гепатит жағдайындағы зарарсыздандыру тәртібін анықтайды.

4. Медициналық құралдарды зарарсыздандыру медициналық сутегінің асқын тотығының техникалық А және Б маркаларымен зарарсыздандырылып, артынан ж у ы л а д ы .

5. Адамның шырышты қабаты және терісімен тікелей жанаспайтын бұйымдар , олардың ішіне ерітінді еніп кетпеуі үшін оның бөлшектері, зарарсыздандырылатын ерітіндіге батырылып, сығылып алынған сулық орамалмен сүрту арқылы зарарсыздандырылады.

6. Химиялық әдіспен зарарсыздандырылған бұйымдар зарарсыздандырылған ерітіндінің иісі толық кеткенше, ағынды сумен жуылуы тиіс.

7. Полимерлі материалдан жасалған бұйымдарды қайнату және будың қызуы арқылы зарарсыздандырғанда, олар дәкемен орап қойылуы тиіс.

"Медицинада қолданылатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде індетті болдырмау үшін оның сапасына қойылатын талаптар" туралы санитарлық ережелер және нормаларға

2 Қосымша

1 кесте

Медицинада қолданылатын бұйымдарды стерилизациядан өткізер алдындағы тазарту ережесі

Тазарту барысында жүргізілетін үрдістер	Ерітіндінің бастапқы темпера.	Ерітіндіде ұстау уақыты, минутпен есептегенде	т у р а с ы ,
			г р а д у с
			Ц е л ь с и й м е н
1. Зарарсыздандыру аяқталғаннан кейін медициналық құралдар ағынды сумен шайылады, одан кейін ерітінділердің біріне толық батырылады:		0,5	
жуғыш заттарының ерітіндісіне			

халықтың логиялық салауаттылығы саласындағы рұқсат ерітіндісіне	санитарлық-эпидемио. 20-25 өкілетті жуғыш заттардың	органымен заттардың	15
2. Жуатын ерітіндіде әр бұйымды қылдүрпі жасалған	немесе орамның	мақта-дәкеден көмегімен жуу	0,5
3. Ағынды сумен шаю			10,0
4. Дистилляциядан өткен сумен шаю			0,5
5. Кептіргіш шкафтарда ыстық ауамен құрғату	85	Ылғалы толық кепкенше	

2 кесте

Жуатын ерітіндіні дайындау

Ерітінді құрамының атауы	Ерітіндіні	Қолданылуы дайындауға қажетті құрамның көлемі, граммен
1. Жуғыш заттар ауыз су, кубтық сантиметр 1 литрге (бұдан әрі - см ³)	3 дейін	Механикалық жолмен тазарту кезінде қолданылады (ағып тұрған судың астында ысқылап тазартылады, ультрадыбысты қолдануға болады)
2. Жуғыш заттар	1,5	Механикалық тазарту

ауыз су (см ³)	1 литрге	кезінде араластыру әдісімен дейін жүргізіледі
3. Жуғыш заттар ауыз су (см ³)	5 1 литрге	Қолмен тазарту кезінде қолданылады дейін
4. Сутегінің асқын тотығының 27,5% ерітіндісі. жуғыш заттар ауыз су (см ³)	17 5 1 литрге дейін	Механикалық жолмен тазарту (ағып тұрған судың астында ысқылап тазартылады, ультрадыбысты қолдануға болады) және қолмен тазарту кезінде қолданылады
5. Жуғыш заттар 0,8% ауыз су (см ³) Жуғыш заттар 1,6% ауыз су (см ³)	8	Қолмен тазарту барысында миллилитр қолданылады қанықпа 1 литрге дейін 16 миллилитр қанықпа 1 литрге дейін

"Медицинада қолданылатын бұйымдарды
стерилизациядан және зарарсыздандырудан
өткізгенде індетті болдырмау үшін оның
сапасына қойылатын талаптар" туралы
санитарлық ережелер және нормаларға

3 Қосымша

1 кесте

**Стерилизациядан өткізудің химиялық әдісі (химиялық дәрімектердің
ерітіндісі)**

өткізуші агент	жүргізудің	аты	өткізу
	тәртібі		жағдайлары

	Темпера. ұстау		
	турасы, уақыты,		
	градус минутпен		
	Цельсий.		
	м е н		

6% сутегінің	кем	Полимерлі	Бұйымды ерітіндіге
асқын тотығы	дегенде	материал.	толық батыру арқылы
	18	дардан, ре.	жүргізіліп, одан
	50	зеңкеден,	кейін стерилденген
	(қосу 2)	(қосу 5) шыныдан	сумен жуылады.
		және	Стерилизациядан
		тотығуға	өткен бұйымдарды
		төзімді	стерилденген жайма
		темірден	төселген
		жасалған	стерилденген
		бұйымдар	ыдыста сақтау
		үшін	мерзімі үш тәулік
			ұ с ы н ы л а д ы

Е р і т і н д і :

Гигасепт	10 %	3 0 0
	5 %	7 2 0

Л и з о ф о р м и н

Е р і т і н д і с і -

3 0 0 0	4 0 - 5 0	6 0
2 , 5 - 3 , 0 %		

2 %

б е л с е н д і

С а й д е к с ,

глутарлы

2 0 - 2 5

2 4 0

альдегидтің

қышқыл

көрсеткіші.

м е н

(б ұ д а н

ә р і
- 8 , 2 - 9 , 2
е р і т і н д і с і

Р Н)

ф и р м а с ы н ы ң
г л у т а р л ы
а л ь д е г и д т і .
н і ң 2 , 5 %
е р і т і н д і с і
Р Н 7 , 0 - 8 , 5

к е м
д е г е н д е
3 6 0
(к о с у 5)

1. Стерилизациядан өткізу барысында ерітіндінің температурасы сақталынбайды.

2. Бұйымдарды зарарсыздандыру үшін ерітіндіге батыруға шыны, пластмасса немесе эмалданған ыдыстар қолданылуы тиіс.

2 кесте

**Су буын қолдану арқылы стерилизациялау әдісі
(артық қысымды қаныққан су буы)**

Стерилизация жүргізудің тәртібі

Стерилизация жүргізу камерасындағы будың қысымы шаршы санти. метрге кило. граммен алғанда	Стерилизация жүргізу камерасындағы жұмысшы температурасы градус Цельсий	Ұсталу уақыты, минутпен	қолданылуы
---	---	-------------------------	------------

Номиналды мәні

Номиналды Мәні

Қолмен және жартылай автоматтандырылған басқару кезінде

0,20 шекті ауытқуы 0,02

132 қосу-2

20 қосу-2

Таттануға төзімді металдардан,

(2,0 ауытқу
қосу-0,2)

шыныдан, резеңке.
ден жасалған
бұйымдар
үшін ұсынылады

0,11 шекті
ауытқуы 0,02
(1,1
қосу - 0,2)

120
қосу 2

ауытқу

1. Стерилизациядан өткізу үшін сүзгіші жоқ қораптарда немесе сүзгіші бар қораптарға салып немесе жұмсақ бөзге немесе пергаментке екі рет оралған, қапшық тігетін қағазға, ылғал өткізбейтін затпен өңделмеген қапшық тігетін қағазға, Е маркалы автоматта орау заттарын дайындайтын және бумен жұмыс істейтін стерилизаторларда жұмыс атқаруға арналған қатты қағаздарға орайды.

2. Стерилизациядан өткен бұйымдардың сақтау мерзімі: сүзгілі қораптарда стерилизациядан өткендер үшін - жиырма тәулік, ал басқалары үшін - үш тәулік.

3 Кесте

Ыстық ауаны қолдану арқылы стерилизациялаудың әдісі (құрғақ ыстық ауа)

Стерилизация өткізудің тәртібі

Стерилизация өткізетін камерадағы жұмысшы температурасы градус Цельсиймен	Номиналдық мәні	Стерилизациядан өткізу уақытының ұзақтығы минутпен	Номиналдық мәні	Қолданылуы
---	-----------------	--	-----------------	------------

180 (қосу 2; алу10)

60 (қосу 5)

Темірден, шыныдан,

160 (қосу 2; алу10)

150

силиконды резеңкеден

өнімдерге ұсынылады

1. Қапшық тігетін қағаздан, ылғал өткізбейтін қағаздан, Е маркалы автоматта орау заттарын дайындайтын және жоғарғы сападағы қатты қағаздан, екі қабатты қатты қағаздан жасалған орамда ыстық ауаны қолдану арқылы құрғақ өнімдерді стерилизациядан өткізу үшін ашық ыдысты қолданады.

2. Орамасыз стерилизациядан өткен өнімдер стерилизациядан өтісімен пайдаланылып, ал оралған күйде стерилизациядан өткен бұйымдар үш тәуліктің ішінде қолданылады.

4 кесте

ЭБ (газ) қоспасымен және этиленнің тотығымен, формальдегид ерітіндісінің буымен стерилизациядан өткізудің химиялық әдісі

Стерилизациядан өткізетін агент	Газдың дозасы, миллиграммен	Стерилизациялаудың тәртібі	Былғалдылығы	Уақыты	Бұйымдар		
1	2	3	4	5	6	7	8
ЭБ қоспасы (этилен тотығының бромды метилмен мынандай ара-салмақта 1:2,5 еселе. нуі)	2000	0,65	490	35 қосу- алу 5	кем дегенде 80%	240 қосу- алу 5	Оптикалық бұйымдар, кардиостимуляторлар, полимерлі материалдардан, шыныдан, темірден жасалған бұйымдар, тигетін
	2000	0,65	490	55 қосу- алу 5		240 қосу- алу 5	
	2000	0,65	490	55 қосу- алу 5		360 қосу- алу 5	

құралдар .
дың пласт .
массалық
дүкендер
үшін
арналған

Этилен Тотығы	1000	0,55	412	кем дегенде 18	960 қосу- алу 5	Полимерлі материал. дардан, шыныдан, темірден жасалған бұйымдар үшін .
Формалиннің 16%-ды ерітіндісі (формаль . дегид бойынша)			75 қосу- алу5	96%	300 қосу- алу 5	Резеңкеден, полимерлі материал. дардан, темірден, шыныдан жасалған бұйымдар үшін
Этил спиртіндегі формальде . гидтің 40% - ды ерітінді . сінің буы Құралдағы формальде . гидтің-150- дециметрге- миллиграмм (бұдан әрі			80 қосу- алу 5		180 қосу- алу 5	Полимерлі материал. дардан, пласт . мастан, резеңкеден жасалған бұйымдар, шыныдан, темірден жасалған бұйымдар үшін
			80 қосу- алу 5		120 қосу- алу 5	

1. Стерилизациядан өткізу үшін екі қабатталған қалыңдығы 0,06-0,2 миллиметр полиэтиленді пленкамен, пергаментте, сіңірмейтін қапшықтық қағазда, ылғалға төзімді қапшықтық қағазда, Е маркалы автоматта өнімдерді орауға арналған қағазда, жоғары төзімді орайтын қағазда, қатталған қағазда, тұрақты газ стерилизаторында, микроанаэроустатында, портативті құралдарда ө т к і з е д і .

2. Полиэтиленді пленкаға оралған стерилизациядан өткен бұйымдардың сақталу мерзімі - бес жыл, ал басқа оралымдағылар үшін - жиырма күн.

3. Бұйымдар стерилизациядан өткеннен соң желденетін бөлмелерде, темір мен шыныдан жасалған бұйымдар үшін бір тәулік, пластмасса және резеңкеден жасалғандар үшін - бес-он үш тәулік, шырышты қабатпен, түтінмен, қанмен жанасатын (отыз минуттан аса) барлық бұйымдар үшін он төрт тәулік, балаларға арналған полимерден жасалған бұйымдар үшін - жиырма бір тәулік.

4. Формалиннің буымен стерилизациялау арнайы стерилизаторларда жүргізіледі. Стерилизациялау тәртібі аяқталғаннан соң формалиннің қалдықтарының әсерін бейтараптандыру үшін, олар алпыс минут бойы аммиакпен өңделуі тиіс.

"Медицинада қолданылатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде індетті болдырмау үшін оның сапасына қойылатын талаптар" туралы санитарлық ережелер және нормаларға

4 Қосымша

1 кесте

Бу арқылы стерилизация жүргізетін стерилизаторларда бақылау нүктелерін орналастыру

С т е р и л и з а ц и я		Б а қ ы л а у	
жүргізетін		нүкте.	
К а м е р а н ы ң		Б а қ ы л а у н ү к т е л е р і н і ң	
с ы й ы м д ы л ы ғы		л е р і н і ң	
к у б т ы қ		с а н ы	
д е ц и м е т р м е н			

100-ге дейін	5	Тікбұрышты стерилизаторлар үшін: Бір - жүк тиелетін есіктің жанында екі - қарама-қарсы қабырғада (жүк түсірілетін есікте); үш, төрт, бес-ортасында.
100-ден аса 750-ге дейін	11	Тік, домалақ стерилизаторлар үшін: Бір - камераның жоғарғы жағында; екі - камераның төменгі жағында; үштен он бірге дейін - ортасында.
750-ден аса	13	Горизонтальды орналасқан дөңгелек стерилизаторлар үшін: бір - жүк тиелетін есіктің жанында; екі - қарама-қарсы қабырғада (жүк түсірілетін есікте); үштен он үшке дейін - стерилизациядан өткізетін қораптардың ортасында немесе стерилизациядан өтетін, әр түрлі деңгейде орналасқан орамның ішінде

2 Кесте

Ауа арқылы стерилизация жүргізетін стерилизаторларда бақылау нүктелерінің орналасуы

Стерилизация жүргізетін камераның сыйымдылығы кубтық дециметрмен	Бақылау нүктелерінің орналасуы
--	--------------------------------

80-ге дейін	5	Бір - камераның ортасында; екі-үш - камераның төменгі жағында, есіктің оң және сол жағында; төрт-бес - камераның төменгі жағында артқы қабырғаның сол және оң жағында.
80-нен аса	15	Бір, екі, үш - камераның ортасында

жоғарыдан төмен қарай үш деңгейде;
 төрттен он беске дейін сағат тіліне қарсы
 үш деңгейде (төрт, жеті - төменгі жағы;
 сегізден он бірге дейін - ортасы; он
 екіден-он беске дейін жоғарғы жағы)
 о р н а л а с а д ы .

80-нен аса әрбір камера үшін жоғарғыдағыдай
 е к і к а м е р а л ы қ 3 0

Бақылау тесттерін стерилизатордың қабырғасынан кем дегенде бес сантиметр
 ара қашықтықта орналастыру қажет.

3 кесте

**Бу арқылы стерилизациялау жүргізетін стерилизаторлардағы
 температуралық параметрлерінің жұмыс тәртібін бақылауға арналған
 химиялық тесттердің рецептурасы**

Заттардың атаулары	Кристалдардың түрі, түсі, иісі	Бақылануға жататын температураның параметрі		
		1 1 0	1 2 0	1 3 2
1. Бояғыш заты бар антипирин ұнтақ	Түссіз кристалдар немесе	+	-	-
		иісі	жоқ	ақ
2. Кәдімгі күкірт	Сары кристалдар	-	+	-
3. Бояғыш заты бар резорцин	Ақ немесе сары Кристалдар	+	-	-
4. Бояғыш заты бар бензой қышқылы	Түссіз ине тәрізді кристалдар немесе ақ ұнтақ	-	+	-
			немесе	
5. Бояғыш заты бар никотинамид кристалданған ұнтақ	Әлсіз иісі бар ақ	-	-	+
6. Бояғыш заты бар	Түссіз кристалдар м о ч е в и н а	-	-	+

Бояғыш зат ретінде: фуксин қышқылын, фенолды қызылды, бромбимолды көкті және геанциттікүлгінді қолданады.

Ауа арқылы стерилизация жүргізетін стерилизаторлардағы температуралық параметрлерінің жұмыс тәртібін бақылауға арналған химиялық тесттер

Химиялық қоспаның атауы	Кристалдардың түрі, түсі, иісі		Бақылануға жататын температураның параметрі	
			160 ° С	180 ° С
1. Левомицетин			Ақ немесе сары - жасыл	әлсіз түсті
ақ ұнтақ	+	-		
2. Шарап қышқылы			Ақ	түсті немесе мөлдір, түссіз
кристалдар	-	+		
3. Гидрохинон				Түссіз немесе ақшыл - сұр күміс
түсті кристалдар	-	+		
4. Тиомочевина			Жылтыр	түссіз
кристалдар	-	+		
5. Янтарь қышқылы	Түссіз кристалдар			- +

Ауа арқылы жүргізілетін стерилизация жұмысын бақылау үшін қолданылатын химиялық тесттердің құрамына бояу қоспайды, өйткені көрсетілген химиялық қоспалар балқыту температурасына жеткенде түсін өзгертеді.

"Медицинада қолданылатын бұйымдарды стерилизациядан және зарарсыздандырудан өткізгенде індетті болдырмау үшін оның сапасына қойылатын талаптар" туралы санитарлық ережелер және нормаларға

5 Қосымша

Медициналық бұйымдардың стерилизациядан өткендігін есепке алу журналы

Да.	Сте.	Бұйым	Қап.	Стерили.	Тәртібі				Тест-бақылау.		Сте.	
та.	рили.	бөлім.	та.	зациядан					дың қорытын.		рили.	
сы	за.	ше	ма.	өткізе.					дысы		зация	
	тор.	сан.	сы	тін							жүр.	
	дың	дары		уақыты					Химиялық	Бактерио.	гіз.	
	бел.								логиялық		ген	
	гісі,										адам.	
	нөмі.			Бас.	аяқ.	Қы.	Тем.	Ин.	Түсі	Ин.	Мик.	ның
	рі			та.	та.	сым	пе.	ди.	өз.	дика.	роор.	қолы
				луы	луы			ра.	ка.	гер.	тор.	га.
								ту.	тор.	ген	лар.	низм.
								ра.	лар.	ин.	дың	дер.
								сы	дың	ди.	саны	дің
									саны	ка.		өсуі.
									тор.			не
									лар			жол
									дың			бер.
									саны			ген
												инди.
												катор.
												лардың
												саны

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1. Химиялық, термохимиялық индикаторларды қолдана отырып стерилизаторлардың жұмысын химиялық әдіспен бақылаудың қорытындысын бағалағанда оныншы бөлікте қанағаттанарлықсыз қорытындылардың санын көрсету қажет ;

2. Биологиялық тесттерді қолданумен стерилизаторлардың жұмысын бактериологиялық әдіспен бақылаудың қорытындысын бағалағанда он екінші бөлікте қанағаттанарлықсыз қорытындылардың санын көрсетуі тиіс.